

Bedste, eller Vel. Det maa selvfølgelig, være til de tarveligst og maadeligst Stillede blandt Bondealmuen, at Midlerne skulle anvendes (Modsigelse). Nei, det er ikke galt, det er netop det, der staar her i Lovforslaget og i Vindringsforslaget. Dette har, altsaa Regjeringen foreslaaet, og vi bør yde den Tak for, at den i dette Tilfælde har tænkt paa Bondealmuens Bedste. Men hvad kommer nu Udvalgets Flertal til? Det kommer til, at Midlerne ikke bør gaa til Bondealmuens Bedste, men derimod til den sidste Fæsters, eller Forpagters efterladte Børn osv., og det er kun, hvor saadanne ikke findes, at Midlerne skulle indbetales i Statskassen, og de andre Vindringsforslag gaa i samme Retning. Jeg kan ikke vel indse, at Samsfundets Vel kan bero herpaa. Naar vi ville være fuldstændig redelige, maa vi indrømme, at Fæsterne, Gaardfæsterne her i Danmark, vel ingenlunde alle ere, hvad man kalde rige Folk, ja, maaste ikke en Gang alle, hvad man i strengeste Forstand kalder velhavende Folk, men jeg kan sige, at gjennemsnittlig, i den store Almindelighed er det særdeles velstaaende Folk, som det ikke fornødt kan, falde Nogen ind at ville lade tilfalde Midler, over hvis Anvendelse Staten har Raadighed. Det er jo dette, der her er Tale om ved Anvendelsen af denne Brøkdæl af Kjøbesummen, en Trediedel eller en Fjerdedel, som Majoratsbesidderen skal indbetale eller udrede, og det sker jo netop i Kraft af, at Staten har en vis Meddeindomsret eller Overhøhedsret, hvad man nu vil kalde den, med Hensyn til Fæstegodset. Men det vilde dog være aldeles urimeligt at understøtte en Samsfundsklasse, der er saa velstillet som Fæsterne, i Særdeleshed da Regjeringsforslaget i § 20 giver Afgang til, at, forsaavidt der skulde findes Fæstere eller deres Efterladte, i smaa Raar, ville disse naturligvis komme i Betragtning, hvor Omstændighederne gave Anledning dertil. Herved synes jeg, at der er sørget tilstrækkelig for Fæsterne. Og hvad er det saa, man vil gjøre med disse henholdsvis 13½ og 18 Millioner? Man vil lade visse Familier i Landet putte disse Penge i deres Kommer for saaledes at bruge dem personlig eller lade dem gaa i Arv til Efterkommerne, uden at Samsfundet som saa-

dant er det allerringeste interesseret i disse Midlers Brug og Anvendelse. Gælt anderledes stiller det sig, mine Herrer, hvis vi følge Regjeringen i dette Stykke, og lade disse Millioner gaa ind i Statskassen til Bondealmuens Bedste i Almindelighed; saa faar man netop Midler i Hænde til at fremhjælpe den ringest stillede Del af Bondealmuen, hjælpe den til Befiddelse af Jord og paa formaalstjenlig Maade give den Midler i Hænde til at dyrke denne Jord ypperlig. Jeg tænker mig, netop saa, at Regjeringen ikke vil bruge disse Midler til Bondealmuens Bedste saaledes, at den giver dem bort, men vil bruge dem til rentefrie Laan paa en kort Arrække og med lempelige Betalingsvilkår; saa fløde de ind igjen og kunde, atter gaa ud paa samme Vandring og derved sætte en umaadelig Mængde Hænder i Bevægelse og skaffe Velfstand til et vist Maal i de Samsfundsklasser, som netop trænge til at understøttes ved offentlig Hjælp, forsaavidt man i det Hele finder det rigtigt at bruge Midler til at ophjælpe nogenstomhelst Samsfundsklasse i Landet. Jeg finder virkelig, det maa jeg sige, at dette tidnævnte Forslag under Nr. 30 er saa ufolkeligt, saa udemokratisk, at her vist sjældent i Folkethinget er fremkommet et Forslag, som i denne Retning har givet sig ud for at være det Modsatte, men i Virkeligheden har været saa ufolkeligt. Jeg veed meget godt, at vi mange Gange have vedtaget noget Lignende; men jeg for mit Vedkommende maa sige, at paa Grund af, at jeg ikke pleier at motivere min Afstemning, naar det ikke er aldeles paa-trængende nødvendigt, har jeg altid stemt med det tause Forbehold, at, da Loven ikke kommer igennem, gjør det ikke saa stort, om den indeholder et Par Bestemmelser, der efter Sædvane her have faaet en vis Hævd paa at staa i vore forffjellige Fæsteforslag. Jeg har derfor ikke gjort nogen Ophævelse derover. Udvalgets Flertal henholder sig til tidligere Afstemninger i denne Retning, og dertil kan det være berettiget; men det skal slaas fast, at det ikke er et virkelig folkeligt, menigmandigt, til Menigmands Vel sigtende Forslag, der her foreligger, og det maa yderligere forbause mig, naar der mellem Flertallet findes Medlemmer,